

1940

2447

2.447

Ing. PAVLE FUKAREK

Raširenje poljskog ili lučkog jasena
(*Fraxinus oxycarpa*) Willdenow
u F. N. R. Jugoslaviji

Sumarskoj sekciji Dill. a.

Lagreb 25 VII 1949

Prof. F. Fukarek

Ing. PAVLE FUKAREK, SARAJEVO

Raširenje poljskog ili lučkog jasena (*Fraxinus oxycarpa* Willdenow) u F. N. R. Jugoslaviji.

(Prethodni izvještaj)

Poznati dendrolog i pisac opsežnih radova o evropskim vrstama lisnatog drveća i grmlja C. K. Schneider, na jednom mjestu u svojoj Dendrologiji (16) naročito podvlači činjenicu, da je rod *Fraxinus* u pogledu sistematskog poimanja i rasčlanjivanja, — jedan od najzamršenijih. Po njegovom mišljenju, manjkaju nam još uvijek dobra promatranja florista na živom materijalu, na osnovu kojih bi se moglo utvrditi da li se kod pojedine »vrste« zaista radi o vrsti, ili samo o izvjesnim već poznatim varietetima. Jednako tako i monograf porodice *Oleaceae*, botaničar Lingelsheim (18), koji je do sada najtemeljitiije obradio sistematiku roda *Fraxinus*, dozvoljava, da se i pokraj njegove, prilično zbijene sistematske podjele vrsta u podsekciji *Bumelioides* sekcije *Fraxinaster* roda *Fraxinus*, mogu postaviti i druge, jednako tako vrijedne i praktički upotrebive sistematske podjele. Drugim riječima o tome, da li će se izvjesni primjerci jasena smatrati posebnim vrstama zbog međusobnih sitnih i beznačajnih morfoloških razlika ili će se svrstavati kao podvrste, varietete ili forme jedne ekološki i geografski ograničene vrste ili tipa, postoji široko polje za diskusiju.

Na osnovu takvog shvatanja i nakon toga što smo proveli prilično temeljitu reviziju materijala koji je objavljen u obimnoj botaničkoj literaturi o evropskim i nekim azijskim vrstama jasena iz sekcije *Fraxinaster* podsekcije *Bumelioides*, neminovno smo morali doći do zaključka, da u sistematskom pogledu mogu postojati samo četiri osnovne geografski, ekološki, pa kroz to i morfološki različite vrste ili tipa. Tako imamo polimorfnu kontinentalnu vrstu *F. excelsior* Linné, koju u mediteranskim predjelima zastupa isto tako polimorfna vrsta *Fr. oxycarpa* Willdenow sa nizom podvrsta i varieteta. Kao treću vrstu treba smatrati turkestarsku *Fr. potamophila* Herder sa nekoliko podvrsta, te kao četvrtu, još nedovoljno proučenu vrstu, *Fr. nigra* Marschal iz Istočne Azije i Sjeverne Amerike.

Fraxinus oxycarpa Willd. je izrazito mediteranska vrsta, i u tome se slažu mnogobrojni dendrolozi i botaničari. Njezin areal raširenja proteže se sa zapada, počam od istočnih dijelova Pirenejskog Poluostrva, Alžira, Maroka, zahvaća južnu Francusku, Korziku, Sardiniju, Maltu, zapadnu obalu i južne dijelove Apeninskog Poluostrva, obalno područje sjevernog i južnog Jadrana (od doline rijeke Pad u sjevernoj Italiji, preko Istre, Hrvatskog Primorja, Dalmacije, Hercegovine, Crne Gore i Albanije) prelazi preko ostrva Krk u Grčku i na egejska ostrva (Eubeja, Lesbos), zahvaća našu Ma-